

ГОТЕЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

В сучасних умовах переходу України до ринкової економіки в кожній галузі відбувається пошук нових шляхів та методів виробництва, здійснюється аналіз сучасного стану, окреслюються перспективи на майбутнє. Ці процеси характерні також для туристичної галузі, яка спрямована на отримання прибутку через задоволення туристичних потреб населення, надання йому різноманітних туристичних послуг у вигляді житла, харчування, транспортного й екскурсійного обслуговування та іншого сервісу.

Постановка проблеми. Херсонська область має вигідне економіко-географічне положення, особливе значення мають вихід до Чорного та Азовського морів, сприятливі кліматичні умови, мальовничі ландшафти морського узбережжя та неповторні краєвиди Дніпра та Інгульця, значні рекреаційні ресурси (численні пляжі, запаси лікувальних грязей та ропи лиманів і солоних озер). Все це сприяло формуванню в регіоні потужного рекреаційного комплексу, що складається з санаторно-курортного господарства і туризму [2]. Розміщення є одним із найважливіших елементів туризму. Готельна індустрія – суть системи гостинності. Вона виходить із найдавніших традицій, характерних практично для будь-якої суспільної формації в історії людства [1].

Одним із стратегічних пріоритетів економічного та соціального розвитку Херсонської області до 2015 року є розвиток туристсько-рекреаційного комплексу [3]. Стратегія розвитку області визначає основні ресурси і можливості для розширення туристичних та рекреаційних послуг і формулює завдання з раціонального використання туристичних ресурсів, підвищення привабливості та створення іміджу Херсонщини як європейського осередку туризму.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми туристсько - рекреаційного комплексу Херсонської області, зокрема готельного господарства недостатньо вивчена. У вітчизняних галузевих виданнях, економічній літературі, досліджуються переважно здобутки і проблеми традиційних і широко відомих зон туризму та відпочинку – Автономної Республіки Крим, Карпати, міста мільйонники. Вагомий внесок при дослідженні ресурсів та їх територіальному поєднанні в Херсонській області зробили: О. Бейдик, М. Ігнатенко, О. Марченко, Н. Сажнева, О. Сарапіна.

Мета дослідження – визначити сучасний стан готельного господарства Херсонської області, обґрунтувати пропозиції щодо шляхів подальшого розвитку господарства в цілому. Обрана мета роботи зумовила необхідність вирішення таких завдань:

1. Проаналізувати статистичні показники готельного господарства області.
2. Розробити підходи і шляхи подальшого розвитку для усунення проблем в готельному господарстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток туристично - рекреаційного комплексу Херсонської області впродовж останніх років характеризується динамічним зростанням основних показників діяльності, що позитивно впливає на соціально-економічну ситуацію в регіоні [2]. Відбувається нарощування обсягів надання туристичних послуг за рахунок розширення в'їзного та внутрішнього туризму.

Готельне господарство області включає готелі, мотелі, кемпінги, ботелі, туристичні бази, пансіонати, будинки відпочинку, молодіжні готелі. Існують і приватні заклади (квартира в найм). Під приватними закладами ми розуміємо будинки або кімнати в приватних приміщеннях, які надають власники під час туристичного сезону туристам для відпочинку [5].

За даними головного управління статистики в Херсонській області ми можемо спостерігати з 2000 по 2008 рр. таку динаміку кількості готелів та інших місць для тимчасового проживання табл.1.

Таблиця 1. Готелі та інші місця для тимчасового проживання*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Кількість готелів та інших місць для тимчасового проживання	47	44	39	38	37	34	32	38	120
Кількість номерів	1247	1118	1081	1011	1093	995	989	911	7628
Житлова площа всіх номерів, тис. м ²	25	25	23	22	23	22	20	18	140
Одноразова місткість, місць	2817	2532	2401	2273	2475	2186	2121	1974	21681
Обслуговування приїжджих, тис. осіб	64,0	60,0	59,9	60,0	57,2	48,2	44,4	42,4	147,6

*Складено за даними Головного управління статистики в Херсонській області

Як свідчать дані таблиці, протягом 2000-2007 років відбулось зменшення як кількісних, так і якісних показників діяльності готельних підприємств. У 2000 році функціонувало 47 готелів та інших місць короткотермінового проживання, з 2002 по 2007 рік відбувається скорочення, причиною є нестабільне економічне положення. Але в 2007 році кількість готелів та інших місць короткотермінового проживання зростає на 11% відносно минулорічних показників.

Що ж стосується кількості номерів, цей показник теж нестабільний починаючи з 2000р. він знижується, але зазначимо, що з роками їх комфортність і якість надання послуг поступово зростає, адже ринок туристичних послуг конкурує між собою і тому кожен готель та інші місця короткотермінового проживання намагаються покращити комфортність і умови проживання.

Одноразова місткість в нашому розумінні – це загальна кількість місць, яка визначається по кількості розміщених ліжок в усіх номерах, в цей показник не включаються тимчасові та додаткові місця. Таке коливання цього показника спричинене тим, що готельні підприємства більшості за

формою власності приватні, кількість номерів порівняно з державними, комунальними та колективними готельними підприємствами є невелика.

Зазначимо що, за показниками 2008 року спостерігаються значні зростання показників готельних підприємств, особливо в обслуговуванні приїжджих осіб, слід зазначити що кількість іноземців зросла до 7,8 тис. осіб, що в порівнянні з 2000 роком більше на 32%. Основними проблемами цього сектора є:

- невідповідність якісних характеристик (зокрема рівня комфортності) та організаційно-економічних механізмів функціонування рекреаційної і туристичної інфраструктури, в тому числі готельного господарства, міжнародним нормам і стандартам;

- відсутність кваліфікованих кадрів, немає чіткої системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників готельного господарства;

- недостатнє рекламне забезпечення інформаційної інфраструктури на внутрішньому і особливо на зовнішньому ринках туристичних послуг;

- недоліки інвестиційного клімату, пов'язані з недостатністю зусиль органів державної влади і місцевого самоврядування щодо пошуку платоспроможних інвесторів, неузгодженістю дій адміністративних підрозділів і бюрократичними перепонами в процесі затвердження проектів, будівництва об'єктів готельного господарства, дозвілля і розваг, інфраструктури з обслуговування рекреаційної діяльності;

- відсутність науково обґрунтованих рекомендацій щодо раціонального використання природних територій курортів, їх моніторинг та прогнозування розвитку туристичної діяльності.

Для вирішення цих проблем і подальшого розвитку готельного господарства в Херсонській області можна запропонувати наступне:

- 1 Для вирішення проблем з розвитку готельного господарства використовувати досвід розвинутих країн. Так, для поліпшення стану галузі та створення високоефективного конкурентоспроможного готельного

бізнесу, об'єднують готелі під єдиним управлінням, утворюють операційні ланцюги (мережі). Об'єднання готелів має дві основні мети: забезпечення конкурентоздатності на ринку гостинності за рахунок високої якості обслуговування, що підтримується станом основних фондів (якість споруд, оформлення інтер'єрів, оснащення), кваліфікацією персоналу, безпекою клієнта та його майна; по-друге забезпечення економічної ефективності діяльності шляхом стабільного завантаження готелів.

2. На державному рівні розробити і затвердити нормативи готельного господарства, щоб нормативи відповідали міжнародним стандартам.

3. Удосконалити механізми контролю за дотриманням стандартів надання готельних послуг, туристсько-екскурсійних, проводити подальшу сертифікацію підприємств рекреаційної сфери, впорядкування екскурсійного обслуговування.

4. Проводити нормативне регулювання цінової політики на засадах співвідношення «ціна – якість».

5. Посилити загальнодержавну та міжнародну рекламу місцевих рекреаційних і туристичних ресурсів регіону та відповідних послуг.

6. Удосконалити систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікаційного рівня працівників рекреаційної сфери, зокрема працівників готельної індустрії.

Таким чином, можна зробити висновок, в Херсонській області є всі умови для розвитку туристичної діяльності і готельного господарства.

Список літератури:

1. Агафонова Л.Г., Агафонова О.С. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Знання України, 2002. – 352 с.

2. Географія Херсонщини: Навчальний посібник. Під ред. І.О. Пилипенка, Д.С. Мальчикової. – Херсон; ПП Вишемирський В.С., 2007. – С.166-165.

3. Стратегія економічного та соціального розвитку Херсонської області до 2015 року. Управління процесами розвитку регіону до 2020 року. – Херсон: ТОВ «ТФ Тимекс», 2007. – 232с.

3. Природа Херсонської області. Фізико-географічний нарис.- К.:Фітосоціоцентр, 1998.-120 с. Стафійчук В.І. Рекреалогія: Навчальний посібник.- К.: Альтерпрес, 2006. – 263.